

א) ושליל נ"ב; ב) ד"ב ק"ב; ג) ש"ס ק"א.

מוסף רש"י

היתומים מבקשין כתרובת אמן. כענין שמתנת חסות מוסיף או אם עתה שות פעמים עניי האמת רבים ויני האמת מעטין ואין המתנות מקטנים כמות השני תולקו נתיני וני אתן נתינן. ונלקן עליהם מנה תמי' כמות אתן שמנת כס כמות ענין דכרין דייקין לוי מינא' חינון ספק חסותין כן (ש"ע ד"ג) ה"ד שם מותר דער. על שני המעות, שתיקיים זו תלה דלדמיא. אלו נטולין כתובת אמן ואלו נטולין כתובת אמן. ואלו לאו חולקין כהו' למנין גולגולתם, דמקום דמקרא מנה ולידמיא לל מקון דגון (ש"ס) בסילוא דלא מבע דנער משעבדי: ואיפוך. מר"א ור"א ור"ט נטולין כתובת אמן משום תנאי ענין דכרין ואפ"י דליכא אלא מותר דינר מטלטלי או משעבדי ואתא ר"ש למימר אם יש מותר דינר מקרקעי זוני מרי אלו נטולין כ' והשתא דר"ש לתומיה ולא עיינ' אלומוני הואיל ויש שם מבעי ליה: ואלו ידענא כו'. דאי בשתיקן בחיוי דמרייהו כמותה ענין דכרין אתא לא מני למימר כמותה נעשית מותר לחכמה דלא לאו פריעת מוח הוא ולי הכא לא נענין מותר היכא איתקן: דלאו כה ידועש. נכנסים כה אלא כמות אמה וני שמי' הראשונות עשה זכרים ונא'ס לירש יש כהם שמתנת אמן גדולה משל חכמתה ואומרים טלו כמות אהכס כענין דכרין ולאו טעול כמות אמו ולי משום דליכא מותר דינר הכי פרענו עין שנינו הכמותה השלישית והיא נעשית מותר לשמים שנחיי ותרביה אין כאן דלאו ולאו תמות ענין דכרין נטולין הכמותה וזו שנטלה משום מוח אין לה לר"ב שהי' אינה יורשת שמוכל לומר אתם יורשים הכמותה יתר על התלווק: ליוסא לאנווי. שיכול לומר כנה של וז בעלת מוח אתם למה מירשו את

תוספות ר"ד

אמר מי ויטרא משמיה דר"א [ולכתא] א' בחיוי ו' כמותה י"ל כתובת מותר דכרין וכתובת מותר וכל מותר לחברתה פי' וכל שכן בית דהו' מותר שאם מתי שתיקן בחיוי וכא הנהיג של שתיקן ליטול אלו כתובת אמן ואלו כתובת אמן ויש על איתקן בית שאם יגבה בית ואלו יור'ל] [יעילן] כתובת אמן אין שם מותר דינר אפ"י שמה שנתנה בית הוא ירית כמותה והוא יורשת איתקן של ל' הבנים מוטל לפדות כל איתקן מסוקן איתקן והני אמרי' בנפ' ראפילו פי' אין כמותה נעשה מותר לחברתה מודה הוא: דבעל חובו נעשה מותר: פג"פ מי שהיה נשוי ב' נשים ונתן אחת"כ מהו והיתומים מבקשים כתובת אמן ואין שם אלא כ"ב כ' כתובת חולוקת בשוה ה' שם יתר דינר אלו נטולין כתובת אמן ואלו נטולין כתובת אמן. ואם אמרו היתומים הרי אנו מעלין על הנכסים ויתר דינר כ"ב שטילו כ"א אין שומעין להם אלא שמי' את הנכסים ככ"ד ה' נכסים בראוי אמן כבמחוקק רש"א עיני' שיש שם נכסים שאין להם אחריות אינו כלום עד שהיה שם נכסים שיש להם אחריות יתר על כ' כתובת דינר. פי' ויתנו שתיקון בחיוי וירשה הוא אחת"כ מהו היתומים מבקשים כתובת

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

צ"א

עין משפט
נר מצוה

א ב מ"י פי"ט מהל' אישות הל' ג מתנ ענין מה טיפ"ש אה"ט סימן ק"א ספק' ב:
א ג מ"י ט"ז הל' ט טור ש"י"ט ספק' ב:
ה ד טור ש"ע ס"ג:
ה ט טיפ"ש ס"ט פ"ד:
ה ט מ"י ט"ז הל' ט טיפ"ש ס"ט ספק' ב:

תוספות ר"ד

אמר בבב"ד. וכגון שהיתה כתובה א' נדולה חברתה ואין בכלל הנכסים שהודיע בין אלא כ"ד שתי הכמותות שלחן חולוקת כשות ירושה איתקן לפי הגולגולת כ"א איתקן כשאר ירושה דאורייתא כדאורי' טעמא דלעיל בפ' ועדי' דבמקום דלעיל חקינו ירושה דאורייתא לא חקינו וכן ובשל ש"י תנאי בבב"ד. ה"י שם יתר על כ' כתובת דינר א' המקמי' בית ירושה דאורייתא אלו נטולין כתובת אמן ואלו נטולין כתובת אמן ואותו הדין או אם יש שם יותר חולקין לפי הגולגולת ואם אמרו היתומים הרי אנו מעליים על נכסי אבינו יתר דינר אין שומעין לתת אלא שמי' את הנכסים בבב"ד שמשפח שבת איתקן וכו' שיתקילו הנכסים בשוה כפי' גולגולתה. הרי שם נכסים בראוי שראוי ליטול להם ירושה מאני איתקן דאפי' מוח מטלטלי לא יתנו מותר עד שיתנו מותר דינר במקרקע דכי הכי דמתכבב בבב"ד לא נביא מטלטלי אלא במקרקע אבל ח"ק סב"ר דבב"ד מדי דפקימי ירושה דאורייתא אפי' מטלטלי הוי מותר ואין הל' כ"ר"ש ירושה ורבנים הל' כ"ר"ש ירושה של וז אלא' ושל זו ה' מאות. אם יש שם מותר דינר אלו נטולין כתובת אמן ואם לאו חולקין בשוה פי' אם בשעת מיתת איתקן לא היה שם מותר דינר יקודם שבאו לגבות ולשום בבב"ד חוקקי יש בין מותר מאי תיש דנכס' רב"ר בר צדצור מועטין ותרביה ה"י אתי לקמי' רב"נ א"ל כשם ששורבין

ומ"ר סבר אפי' מטלטלי. פי' ר"ש וקשה לי אם יש שם מותר דינר כיון שיש שם מותר דינר מיבעי ליה כדפרין בסמוך וי"ל דעדיפא מינה פריך: אלא הכא בפחות מדינר קמיפ"ב. והשתא כפי' למימר דל"ר"ש ודאי סגי בפחות מדינר ותימה ל"כ הדרכ' קשיא לדכותיה אם יש שם כיון שיש שם מיבעי ליה: וכו' תימא איפוך. פ"ה ובניה של זו דקאמר ח"ק אבני ראשונה קאי משמע מתוך פירושו דל"ג לעיל נא"ס כניה של זו לאחר מיתה אמן דמשמע כהדיא לאבני שניה קאי אלא גרם כניה של זו לאחר מיתה וקשה דבכלל הספרים נרסין ליה ועוד אי אבני ראשונה קאי מה לו להזכיר לאחר מיתה פשיטא אמין דקאמר לאחר מיתה דהא מתה קמתי ועוד קשה לי להאילי וכפי' למימר איתקון הוי ליה לאתקין פלוגמיהו ובעד כתובה נעשית מותר למכרתה ועוד נרסין בפירוש ר"ח כהדיא כן צ"ל שניה של שניה לאחר מיתה על כן פ"י ר"ח אבני שניה קאי לעולם ואיפוך סברתיהו דת"ק דאמר כן צ"ל שניה ולוקמן כתובת אמן והראשונים אין להם כשאין להם מותר כלל אצל אם היה שם מותר אפילו בפחות מדינר יש להן כתובת ענין דכרין ואתא ר"ש למימר דוקא אם יש שם מותר דינר ומדכרי' שמעון נשעמ' למ"ק דמקאמ' אס' יש שם משמע דלקדק דברי ח"ק כשאין שם מותר כלל קאמר דוקא: כ"י הגך תרי' לישני קבא' ואיפוך. וכדפרשי' ת"ק דמ"ק אה"מ כ"ב שניה נזכין ולא כפי' ראשונה כשאין שם מותר כלל אצל ממטלטלי או משעבדי נטולין ואתא ר"ש למימר דוקא דינר מקרקעי וצ"ל מרי:

מתנ' מי שהיה נשוי שתי נשים ומתו ואחר כך מת הוא ויתומים מבקשין כתובת אמן ואין שם אלא שתי כתובות חולקין בשוה ב' דהיה שם ב' מותר דינר אלו נטולים כתובת אמן ואלו נטולים כתובת אמן: אם אמרו ויתומים אנהנו מעלים על נכסי אבינו יפה דינר כ"ד שיתלו כתובת אמן אין שומעין לתת אלו אמן אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלום עד שיהיו שם נכסים שיש להן אחריות ויתר על שתי הכמותה דינר: גמ' ת"ר לזו אלף ולזו חמש מאות אם יש שם מותר דינר אלו נטולין כתובת אמן ואלו נטולין כתובת אמן ואם לאו יחלקין בשוה: פ' פשיטא ו' מרבין ונתמעטו ככ"ד זכר בהן יורשין מועטין ונתרכו מאי ת"ש דניכסי דבי בר צדצור מועטין ונתרכו הוו ואתו לקמיה דרב עמרם אמר להו זילו פייסנהו לא אישגהו אמר להו אי לא מפייסניהו להו ב' מחוניה לכו בסילוא דלא מבקע דמא שרדינהו לקמיה דרב נחמן אמר להו יכשם שמרובין ונתמעטו זכר

אבל יותר ממני שאתם נא"ס ליטול כמותה אה"מ לא מאני ירשתי אלא מאני: מתנ' ויתומים מבקשים כתובת אמן. שכתובת אה"מ מרובה משל חכמתה ואומרים כניה כמותה ענין דכרין טעול וכן אתם והשתא תמלוך: חולקין בשוה. כשאר כל ירושה לפי הגולגולת: אם אמרו יתומים. כניה הכמותה הגדולה: כיה אנו מעלין על נכסי אבינו. מעלין דמיהן לקבלם עלינו ביוקף כדי דינר יתר על שתי כ"ד שיהיה שם מותר דינר ויטלו כמותה אה"מ: כיה שם נכסים כראוי. שראויה ליטול להם ירושה מאני אביהם אחר מות אביהם ולכשפול יהיה שם מותר דינר בשתי הירושות: אינן נכסומוק. אינן נחשנין עכשיו להיות כלילי מהו מוחקין בהן ככ"ד יש כאן מותר דינר: גמ' מרובים. בשעת מיתה ואליו שמהו' כמותה שעה היה שם מותר דינר: ונתמעטו. שהולו קודם ששמהו' כ"ד: ככ"ד וכו' כה"ס. יורשי' כמותה הגדולה לזכות כמותה אה"מ משעת מיתה שהיה שם מותר דינר: וזלו פייסניהו. ליורשי' כמותה הגדולה:

זכר

א) חל"ה מתן סב"ר וזיל פשיטא מרבין ונתמעטו וככ"ד וכן כן ייבין פי' אם בשעת מתי.

